

הוראה 3.10 - "הסדרי תנועה בכניסה למחנות צה"ל, בתוכם ומחוצה להם"

הגדרות

1. בהוראה זו:

- א. **מחנה רב יחידתי** - מחנה קבע בו חונות מספר יחידות בלא קשר ארגוני ביניהן. אחת המפקדות במחנה זה משמשת כמפקדת המחנה הרב יחידתי, גם לענייני אבטחה ולעיתים גם לצרכי מנהלה, נוסף על תפקידיה הייעודיים.
- ב. **מפקד מתקן צבאי** - מפקד בדרגת סא"ל לפחות ובמחנה רב יחידתי מפקד המחנה בדרגת רס"ן לפחות.
- ג. **מתקן צבאי** - כל מקום שמשמש או שנועד לשמש את צה"ל לכל מטרה שהיא לרבות בסיס צבאי או מחנה צבאי.
- ד. **קצין הבטיחות בדרכים היחידתי** - קצין אשר הוסמך על ידי מפקד היחידה בהתאם לאמור בהוראה 2.2 "סמכויות ובעלי תפקידים בתחום הבטיחות בדרכים".
- ה. **רכב פרטי** - כלי תחבורה מנועי, שאינו כלי רכב דו גלגלי, ושאינו צבאי או בשירות צה"ל.
- ו. **רכב דו/תלת גלגלי פרטי** - כלי תחבורה מנועי, אופנוע ואופניים עם מנוע עזר (חשמלי), שאינו צבאי או בשירות צה"ל.
- ז. **שול הדרך** - השטח הסמוך לשפת הכביש, שאין לצידו מדרכה ועד לרוחב שלושה מטרים, או עד לקצה תעלת ניקוז, כאשר דופן התעלה מצוי פחות משלושה מטרים משפת הכביש.

כללי

2. מחנות צה"ל מתאפיינים בצפיפות בין מבנים, שילוב בן הולכי רגל לנהגים, חציית כבישים ותנועת הולכי רגל על מדרכות צרות או בשול הדרך - נתון המגדיל את הסיכון להיפגע על ידי כלי רכב.
3. הליכה, ריצה ורכיבה, מחוץ למתקן צבאי תבוצע בהתאם לתקנות התעבורה התשכ"א 108-117 א', בכפוף לאישורים הנדרשים שנקבעו בחוק וכאמור בהוראה זו.

מטרה

4. להנחות את יחידות צה"ל בתחום הסדרי תנועה ובטיחות בדרכים בכניסה, בתוך ומחוץ למתקנים צבאיים, לרבות שול הדרך.

שיטה

5. כל יחידה מחויבת בתוכנית תמרור והסדרי תנועה חתומה ומאושרת ע"י רשות התמרור המרכזית של צה"ל כאמור בהוראת קבע אט"ל 10.68 "הסדרי תנועה במחנות צה"ל ובדרכים שבחזקת צה"ל.
6. קצין הבטיחות בדרכים היחידתי יכתוב תוכנית בטיחות יחידתית ובה תינתן התייחסות לסיכונים והסדרי בטיחות בדרכים (כגון מקומות מותרים לחצייה, הסדרי חנייה, תמרור וכד') בדרכי הגישה למתקן, בכניסה למתקן ובתוך המתקן.

7. קצין הבטיחות בדרכים של היחידה יבקר הוראה זו לפחות אחת לחציון בכל היחידות שבמחנה שבאחריות יחידתו.

הוראות בטיחות בכניסה למתקנים צבאיים

8. כניסה ותנועת רגל במתקן צבאי

- א. כניסת הולכי רגל למתקן צבאי תבוצע במקום מוסדר (כגון: מעבר חציה, גשר, מנהרה).
- ב. במקומות בהם אין הסדר בטיחותי לחציית הכביש לצורך הגעה למתקן צבאי (כגון: גשר, מנהרה, מעבר חציה), קצין הבטיחות בדרכים היחידתי, יקבע את הסדרי כניסה ויציאה תוך שימת לב לסיכונים ויודא כי כלל החיילים מכירים הסדרים אלו. במחנה רב יחידתי יקבע מפקד המחנה את הסדרי הכניסה והיציאה למחנה.

9. כניסה ותנועת כלי רכב במתקן צבאי

- א. מפקד מתקן צבאי רשאי לאסור כניסת רכב פרטי למתקן צבאי בתנאים הבאים:
  - (1) ההחלטה תהיה חייבת להתבסס על שיקולים רלוונטיים, ובעיקר שיקולי בטיחות בדרכים, שנבחנו בהתאם למאפייני היחידה והשירות בה.
  - (2) האיסור יוחל באופן שוויוני ללא הבחנה מפלה בין אוכלוסיות שונות הבאות בשערי המתקן הצבאי.
  - (3) סוג השירות (כגון חובה או קבע) אינו מהווה קריטריון רלוונטי להבחנה, ועל כן לא ניתן לקבל החלטות לפי קריטריון זה, המבחינות בין אוכלוסיות הקבע והחובה.
  - (4) טרם הטלת האיסור יש לוודא כי לרשות חיילי המתקן הצבאי והבאים בין שערי קיימת תחבורה סבירה חלופית לשם הגעה ליעד בתוך המתקן הצבאי.

10. כניסה ותנועת רכב דו/תלת גלגלי מנועי פרטי במתקן צבאי

- א. על אף האמור בסעיף 9 חל איסור על כניסת רכב דו/תלת גלגלי שאינו צבאי (פרטי) לתוך מתקן צבאי ותנועה בכלי רכב זה בתוך המתקן הצבאי:
  - (1) בכל כניסה למתקן צבאי יוצב שלט האוסר כניסת רכב דו/תלת גלגלי פרטי למתקן.
  - (2) בכל כניסה למתקן הצבאי יוגדר ויסומן מקום לחניית כלי הרכב הדו/תלת גלגלי. חניה זאת תמצא מחוץ לשער המחנה או בתוך המחנה בסמוך לשער הכניסה.
  - (3) על אף האמור לעיל, רשאי מפקד המתקן הצבאי שדרגתו סא"ל לפחות (במחנה רב יחידתי מפקד המחנה בדרגת רס"ן לפחות), לאשר בכתב כניסת רכב דו גלגלי או תלת גלגלי פרטי, לתקופה קצובה בזמן בכל פעם (עד שנה), בכפוף לעמידה בקריטריונים ברורים ושוויוניים (הבחנה בין סוגי שירות אינה הבחנה רלוונטית) תוך איזון בין האינטרס הבטיחותי לבין שיקולים אחרים (בהם בין היתר: העדר תחבורה סבירה חלופית לשם הגעה ליעד בתוך המתקן הצבאי, גודלו של המתקן הצבאי, מצב התשתיות בתוך המתקן הצבאי וכיו"ב).
  - (4) מפקד מתקן צבאי או מפקד מחנה ינפיק אישור בכתב לבעל רכב דו/תלת גלגלי. אישור זה יתועד ביחידה.

11. ביחידות בהם הכניסה למתקן הצבאי הינה בסמוך לצומת או כביש בין עירוני או עירוני וכד', חל איסור על חסימת ציר התנועה בהמתנה לכניסה למתקן הצבאי. קצין הבטיחות בדרכים

היחידתי יקבע הסדרי כניסה ויציאה, באופן שלא ייחסם ציר התנועה הסמוך לכניסה למתקן הצבאי.

הוראות בטיחות בתוך מתקנים צבאיים

12. מעבר הולכי רגל

א. מעבר הולכי רגל בתוך מתקן צבאי יתבצע על מדרכה, או שול הדרך או שביל שהוקצה להולכי רגל.

ב. למרות האמור לעיל, במקומות בהן אין מדרכות סדורות להולכי רגל, קצין הבטיחות בדרכים היחידתי, יגדיר, יסמן וישלט מקומות בהן הולכי רגל ינועו ויוודא כי החיילים ביחידה מכירים הגדרות אלו.

ג. ריצה (פעילות ספורט) בתוך מתקן צבאי תבוצע על מדרכה, על גבי שול הדרך או על גבי שביל שהוקצה לכך.

ד. למרות האמור לעיל, במתקן צבאי בו אין מקום ריצה כאמור, תבוצע הריצה בכביש בתנאים הבאים:

1) מסלול הריצה אושר על ידי קצין הבטיחות בדרכים היחידתי, לאחר ביצוע ניהול סיכונים מתאים.

2) מפקד הפעילות ביצע חסימה פיזית למסלול, כגון: חייל העומד עם אפוד זוהר, גדרות וכדומה.

3) עדכון חמ"ל היחידה על ביצוע הריצה במועד שנקבע.

4) הריצה תהיה עם הפנים בניגוד לכיוון התנועה.

13. נסיעת וחניית כלי רכב

א. מהירות נסיעה במתקן צבאי תהיה בהתאם, לשילוט ולתמרורים הקבועים על פי מפת התמרור היחידתית של המתקן הצבאי.

ב. חניית כלי רכב במתקן הצבאי תבוצע רק במקום שאושר לכך במפת התמרור, כאשר החנייה תהיה עם פנים הרכב לכיוון היציאה.

הוראות בטיחות מחוץ למתקנים צבאיים

14. תנועת הולכי רגל וכלי רכב מחוץ למתקן צבאי תיעשה בהתאם לאמור בתקנות התעבורה, אלא אם ניתנה החרגה ייעודית לכך בתקנות התעבורה ובהוראות הבטיחות (אימון, פעילות מבצעית וכיוצא בזה).

15. מעבר הולכי רגל

א. אימונים רגליים מכל סוג, ביום או בלילה, מרמת החייל הבודד ועד המסגרת כולה, לא יתוכננו ולא ייעשו על צירי כבישים. אימונים, כאמור יבוצעו במרחק העולה על 50 מטר מקו קצה השול.

ב. הפסקות ומנוחות לא תתבצענה על יד כביש או בקרבתו (במרחק של 10 מטרים לפחות משולי הכביש).

ג. מעבר הולכי רגל יתבצע על מדרכה, או שוליים תקינים או שביל שהוקצה להולכי רגל.

ד. למרות האמור לעיל, בכביש שלצידו אין מדרכה או שוליים, ילך החייל בצד השמאלי של הכביש, סמוך לשפתו, כשפניו לכיוון התנועה המתקרבת לקראתו. בלילה ילך כאשר בידו אמצעי תאורה או לבוש באמצעי מחזיר אור.

ה. הליכה של קבוצת חיילים, המונה 2 חיילים ומעלה, לאורך כביש שאין לצידו מדרכה, תבוצע באופן הבא:

- (1) בכל קבוצת חיילים יוגדר מפקד, שתפקידו לוודא הליכה נכונה של החיילים, תוך נקיטת אמצעי הזהירות המרביים.
- (2) ההליכה תבוצע בצידו השמאלי של הכביש, על שול הדרך, כשפני ההולכים אל התנועה, בטור עורפי אחד.
- (3) החייל הראשון והאחרון בטור ילך לבוש עם רצועות זוהרות או אפוד זוהר כשלצידו של החייל הראשון יהיה המפקד. בחשיכה, ינועו חיילים אלו עם פנס בנוסף לאמצעי מחזיר האור.
- (4) עצירה או הפסקה תיעשה במרחק של עשרה מטרים לפחות, משול הכביש.
- (5) הוראות הולכי רגל לחציית כבישים:

- א) חציית כביש תבוצע במקום בו יש מעבר חצייה, גשר או מנהרה.
- ב) למרות האמור לעיל, במידה ואין מעבר חצייה, תבוצע החצייה רק במקום בו קיים שדה ראייה לכל כיוון המאפשר מעבר ללא סיכון.
- ג) חציית כביש במסגרת פעילות יחידתית תתבצע באופן הבא:
  - (1) החצייה תבוצע באישור מפקד המסגרת ולאחר תדרכו.
  - (2) מפקד המסגרת יציב שני חיילים אחד מכל צד של הכביש ובמרחק של 50 מ' מנקודת החצייה. חיילים אלו ילבשו רצועות זוהרות/אפוד זהר. בלילה יחזיקו פנסים.
  - (3) החיילים יסמנו בידיהם סימן "עצור" כלפי רכב מגיע, ובלילה יניפו החיילים את הפנסים מעלה ומטה כסימן "עצור" לרכב המגיע. בכל מקרה החייל שתפקידו לאותת ולעצור את התנועה לא יעמוד על הכביש, אלא בצד הכביש.
  - (4) מפקד המסגרת יאפשר חציית הכביש לאחר שוידא שאין כלי רכב ו/או כלי הרכב עצרו ואפשרו חצייה בטוחה.

16. שול הדרך

- א. הנוהג בכלי רכב בדרך שאינה עירונית, המסומנת כדרך ראשית או אזורית, לא יעצור את רכבו, לא יעמידו ולא ישאירונו עומד על הכביש או על שול הדרך בין אם בהשגחה ובין אם לא, כאמור בתקנה 69 לתקנות התעבורה.
- ב. מפקד משימה או נהג, במסגרת תפקיד מילוי תפקיד צבאי, שהחליט על הצורך לרדת לשול הדרך, יעשה זאת תוך ניהול סיכונים ובהתאם לדגשים הבאים:
  - (1) יחפש מתחם חניה מוסדר או מפרץ חניה. אם לא קיים מתחם חנייה מוסדר או מפרץ, יעצור ככל האפשר בעומק השול ואם ניתן אף מעבר לשול.
  - (2) ינקוט בכלל אמצעי הזהירות הדרושים כדי להבטיח שהרכב לא יזוז או ינוע בהיעדר נהג.

- 3) בעת חנייה במורד, יטה הנוהג את הגלגלים הקדמיים לאבן השפה או לשפת הכביש הקרובה אליו. בכלי רכב בעל תיבת הילוכים ידנית ישלב להילוך אחורי (R) ובכלי רכב בעל תיבת הילוכים אוטומטית ישלב להילוך חניה (P).
- 4) בעת חנייה בעליה, יטה את הגלגלים הקדמיים לעבר הכביש כשיש בו אבני שפה, או לשפת הכביש אם אין בו אבני שפה. בכלי רכב בעל תיבת הילוכים ידנית ישלב להילוך קדמי ובכלי רכב בעל תיבת הילוכים אוטומטית ישלב להילוך חניה (P).
- 5) בחשיכה ובתנאי מגבלת ראות, יציב נהג כלי רכב שמשקלו הכולל המותר עולה על 3500 ק"ג, מיתקן עם אור מהבהב צהוב, או יפעיל את כל מחווני הכיוון המותקנים ברכב בעת ובעונה אחת.
- 6) ברכב מנועי אשר משקלו הכולל המותר עולה על 5000 ק"ג בעת עמידה או חנייה, יציב הנהג סדי עצירה (נעלי ביטחון) מתחת לגלגלים האחוריים.
- 7) הנהג יפסיק את פעולת המנוע ומנגנון ההדלקה, יוציא את מפתח ההצתה ויפעיל את הבלמים המיועדים לבלימת קבע.
- 8) רכב הגורר נגרר יודא כי הנגרר לא בולט לתוך הכביש, אלא נמצא גם הוא בשול הדרך.
- ג. בעת פעילות מבצעית ולצורך מבצעי יכול מפקד להגדיר את מקום העצירה ואת אופן זיהוי כלי הרכב והנוסעים לאחר שביצע ניהול סיכונים מתאים.

הוראות ישימות

- א. תקנות התעבורה נוסח חדש התשכ"א 1961 מס' 108-117 א'.
- ב. תקנות התעבורה נוסח חדש התשכ"א 1961 – תקנה 69.
- ג. תקנות התעבורה נוסח חדש התשכ"א 1961 - תקנה 72 - "מקומות אסורים בעצירה, בהעמדה ובחניה";
- ד. פ"מ 21.02.03 "כניסה למתקנים צבאיים".
- ה. הוראת קבע אט"ל 10.68 "הסדרי תנועה במחנות צה"ל ובדרכים שבחזקת צה"ל".

סוף הוראה 3.10